

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

Skelbimus į laikraštį „Anykšta“, portalą anyksta.lt galite užsisakyti **elektroniniu paštu** anyksta@anyksta.lt arba reklama@anyksta.lt

Telefonai pasiteirauti: (8-381) 5-94-58; (8-686) 33036.

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 77/9567

Pradėjo veikti privati klinika

2 psl.

Komisariatui trūksta tik darbuotojų

2 psl.

Kada siūlyti kandidatus Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai, nežino net anykštėnų išrinktieji

Kęstutis INDRIŪNAS, Anykščių rajono tarybos narys, Kultūros tarybos narys: „...Gal ir buvo. Nežinau...“

3 psl.

„Atomis devintukas“ pasipuošė istoriniais numeriais

8 psl.

šiupinys

Plėtra. Šią savaitę Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorė Ligita Kuliešaitė dar kartą susitiks su MAXIMA LT, UAB atstovais, skelbia Anykščių rajono savivaldybė. Toks susitikimas numatytas šį ketvirtadienį. Prieš mėnesį „Anykštą“ savivaldybė informavo, kad šiuose susitikimuose kalbamsi apie prekybos centro plėtrą Anykščiuose. „Anykštos“ žiniomis, naujas prekybos centras gali iškilti Žiburio gatvėje, šalia prekybos centro „Norfa“.

Palaiminimas. Praėjusią savaitę minint šventojo Pranciškaus Asyžiečio dieną, Anykščių Šv.Mato bažnyčios šventoriuje palaiminti anykštėnų augintiniai. Renginio iniciatorė – katechetė Daiva Buelė, klebonui Petriui Baniuliui pritarus, žmonės savuosius augintinius palaiminti pakvietė jau antrus metus. Pranešama, kad bažnyčios šventoriuje susirinko žmonių, nešinių katėms, šunims, žiurkėnais.

Koronavirusas. Paskutiniąją rugsėjo mėnesio savaitę Anykščių rajone fiksuoti 39 nauji koronaviruso atvejai, skelbia Anykščių rajono savivaldybė. Anykščių Antano Baranausko pagrindinėje mokykloje ir Anykščių Antano Baranausko daugiafunkciame centre užfiksuoti koronaviruso protrūkiai. Penki koronaviruso atvejai taip pat nustatyti Anykščių ligoninės pacientams.

Mirtis. Spalio 1 dieną apie 7.30 val. Anykščiuose, Statybininkų g., rastas vyro (g. 1966 m.) kūnas be išorinių smurto žymių. Pradėtas ikiteisminis tyrimas mirties priežastčiai nustatyti.

Istorijų dvarelis liko be desertinės

Anykščių Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešosios bibliotekos direktorius Romas Kutka sakė, kad „Roko virtuvė“ už patalpų nuomą Istorijų dvarelyje susimoka, nors ten veiklos ir nevykdo. Taigi, planai, kad kavinė į Istorijų dvarelį pritrauks daugiau lankytojų, neišsipildė.

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Mažoji bendrija „Roko virtuvė“ jau daugiau nei pusmetį nevykdo jokios veiklos Anykščiuose išsinuomotose Istorijų dvarelio patalpose. Pernai liepą čia duris atvėre desertinė „Sugar&Grill“, tačiau klientai čia buvo priimami vos keletą mėnesių.

3 psl.

Budrių pradžios mokykla prisiminimuose: „Užgiedodavo gaidys, ir keldavomės į mokyklą“

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Lina DAPKIENĖ

Stasė Žibutienė (pirma iš kairės) buvo gera mokinė ir visada sėdėdavo pirmame suole.

Budrių pradžios mokyklą, įkurtą 1928 m., lankė ne tik vietiniai, bet ir aplinkinių kaimų – Dambuvkos, Raščiagalio, Šovenių, Jurgėnų, Radžiūnų, Girelės – vaikai. 1931–1932 m. prie Budrių pradinės mokyklos prijungta Girelės kaimo pradinė mokykla, kuri kitais metais buvo perkelta į Budrius, panaikinant ją kaip atskirą komplektą.

Uždarius Jusiškio pradinę mokyklą 1964 m., mokinukai prisijungė prie Budrių pradžios moksleivių būrio. Nebelikus kai kurių kaimų, žymiai sumažėjus vaikų skaičiui, 2009 m. mokykla galutinai uždaryta. Šiuo metu mūriniam Šovenių kaimo pastate įsikūrusi Budrių bendruomenė ir Anykščių rajono savivaldybės L. ir S. Didžiulių viešosios bibliotekos Budrių filialas.

4 psl.

Pradėjo veikti privati klinika

Vakar, spalio 4-ąją, Anykščiuose pradėjo veikti privati klinika „Medicinos namai“. Tai pirmoji platų paslaugų spektrą teikianti privati medicinos įstaiga Anykščiuose.

Klinikoje dirba šeimos gydytojos Diana Iricijan, Rita Juodiškienė, Gabėta Šinkūnaitė, vaikų ligų gydytoja Marina Palevičienė. Šioje klinikoje teikiama odontologijos bei akušerijos-ginekologijos paslaugos.

„Medicinos namai“ įsikūrė rekonstruotame buvusiam Anykščių miesto knygyno pastate. Klinika patalpas nuomojasi iš UAB „Paslaugų idėja“, kuri buvusį knygyną pritaikė gydyti įtaigos veiklai.

Klinikos atidaryme sveikinimo žodį tarė Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius, patalpas pašventino Anykščių Šv. Mato parapijos klebonas Petras Baniulis. Kolegas per klinikos atidarymą aplankė Anykščių rajono ligoninės direktorius Dalis Vainas bei Anykščių psichikos sveikatos centro direktorius Audronius Gustas.

Pirmadienio rytą į naująją kliniką jau ėjo anykštėnai. Prie registratorių stalo rikiavosi bū-

Buvusiame Anykščių knygyno pastate dabar laukiama pacientų.

simų klientų eilė.

Lauke pirmadienį dar dirbo statybininkai - dar buvo likę

nebaigtų smulkių fasado apdailos darbų, nesuklotos trinkelės.

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

spektras

Premija. Šių metų Nobelio premija už pasiekimus medicinos srityje paskirta amerikiečių tyrėjui Davidui Juliusui ir armėnų kilmės amerikiečių tyrėjui Ardemui Patapoutianui už temperatūros ir lytėjimo receptorių atradimą, pirmadienį paskelbė Nobelio komitetas Stokholme veikiančiame Karolinskos institute. Prestižinę premiją sudaro aukso medalis ir 10 mln. Švedijos kronų (beveik 986 tūkst. eurų). Antradienį bus paskelbti Nobelio fizikos premijos, o trečiadienį – Nobelio chemijos premijos laureatai. Daugiausiai dėmesio sulaukiančių literatūros ir taikos premijų laureatai paaškes ketvirtadienį ir penktadienį, o sezoną kitą pirmadienį užbaigs ekonomikos premijos laureato paskelbimas.

Komisariatui trūksta tik darbuotojų

Spalio 2-ąją, šeštadienį, minėta Angelų sargų - policijos diena. Penktadienį Utenoje surengtoje bendroje Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato šventėje pagerbti geriausi regiono pareigūnai.

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininkas Vytautas Vaiškūnas už nepriekaištingą ir pavyzdinę tarnybinių pareigų atlikimą apdovanojo ir keturis Anykščių rajono policijos komisariato pareigūnus. Antrojo laipsnio policijos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus“ apdovanotas inspektorius Rolandas Kaulakys, pirmojo laipsnio policijos pasižymėjimo ženklu „Už nepriekaištingą tarnybą“ - vyresnioji inspektorė Lina Strazdienė, trečiojo laipsnio policijos pasižymėjimo ženklu „Už nepriekaištingą tarnybą“ - vyresnysis ins-

pektorius Arnoldas Čepokas, o viršilai Rokui Ladauskui įteikta padėka.

„Anykštos“ pakalbintas Anykščių rajono policijos komisariato viršininkas Jonas Cicėnas dėstė, jog Anykščių rajono policijos komisariatas pastaruosiu metu, vertinant aprūpinimą darbo priemonėmis, gyvena gerus metus. Pasak J.Cicėno, per dvejus metus komisariatas gavo šešis naujus automobilius, o pati seniausia transporto priemonė, esanti Anykščių policininkų automobilyje, pagaminta prieš penkerius metus. Anykščių pareigūnai aprūpinti naujais ginklais,

specialiosiomis priemonėmis. Tiesa, pareigūnų komisariatui trūksta. Anykščių rajono policijos komisariate dirba 52 pareigūnai, o 6 etatai yra laisvi. Visi laisvi etatai yra pirminės grandies, taigi, prasčiausiai apmokamų pareigūnų. Kadru pirminėje grandyje trūkumas, pasak J.Cicėno, yra bendra visos Lietuvos policijos problema.

„Norėtusi daugiau rajono vadovų ir tarybos narių dėmesio. Anykščiai - turistų traukos centras. Svečių ir anykštėnų saugumu galima pasirūpinti ir techninėmis priemonėmis. Viešųjų erdvių stebėjimo priemonių įrengimas sumažintų namo išvažiuojančių nelaimingų turistų skaičių, taip pat būtų saugiau ir anykštėnams“, - kalbėjo J.Cicėnas.

Vidmantas ŠMIGELSKAS
vidmantas.s@anyksta.lt

Anykščių rajono policijos komisariato viršininkas Jonas Cicėnas sako, kad seniausias Anykščių pareigūnų naudojamas tarnybinis automobilis pagamintas vos prieš penkerius metus.

Sigita PIVORIENĖ
sigita.p@anyksta.lt

Traupiečius džiugino saviveiklininkai

Šeštadienio vakarą Traupyje vyko jaukus traupiečių susibūrimas: beveik pilna kultūros centro salė džiaugėsi režisierės Janinos Savickienės, buvusios ilgametės Traupio bendruomenės pirmininkės, suburtų kolektyvų pasirodymais.

Traupiečiams šoko režisierės Janinos Savickienės suburtas senjorių linijinių šokių kolektyvas „Pavakarys“.

Vienas naujausių J. Savickienės „projektų“ – senjorių linijinių šokių kolektyvas „Pavakarys“. Inicijatyvi traupietė sakė, kad iš pradžių su moterimis susitikdavo pasimankštinti. Vėliau mankštą atlikdavo su muzika, o po to senjorės nuspre-

dė išbandyti šokį. Taip ir gimė „Pavakarys“.

Sveikindama susirinkusius ir jiems dėkodama už dalyvavimą, režisierė paskaitė eilėrašį apie jaunystę, brandą ir senatvę bei pajuokavo, kad jų kolektyvui dar tik pavakarys, bet tikrai

Janina Savickienė – spektaklių režisierė, ilgametė Traupio bendruomenės pirmininkė, rudenišką vakarą traupiečius subūrė pabūti kartu. Indrės MUSTEIKYTĖS nuotr.

ne vakaras. Todėl moterys dar turi planų pakeliauti, pakeisti įvaizdį.

Traupiečius pasveikino ir bendruomenės pirmininkė Alytė Obelevičienė. Ji dėkojo J. Savickienei už iniciatyvumą, susirinkusiems – už aktyvumą bei linkėjo kolektyvams sveikatos ir gražių darbų.

Po moterų šokių kolektyvo

pasirodymo traupietis Antanas Grimža susirinkusiems gražia tarmiška kalba pasekė tris pamokančias pasakas apie godumą: „Ponai danguje“, „Teisingos dalybos“ bei „Du broliai“.

Traupiečius nudžiugino ir J. Savickienės režisuoto spektaklio „Jubiliejus“, kurį suvaidino mėgėjų teatras „Jazminas“, premjera.

Pinga. Etaloninių rūšių naftos kainos pirmadienį mažėja, praėjusią savaitę pakilusios iki trejų metų aukštumų. Kai kurie analitikai mano, kad naftos gamintojų kartelio šalys gali susitarti dėl reikšmingesnio gavybos didinimo, nei buvo susitarta anksčiau, teigia „Dow Jones“. Pasak paslaugas naftos sektoriui teikiančios įmonės „Baker Hughes“, praėjusią savaitę eksploatuojamų naftos platformų skaičius JAV padidėjo 7 vienetais iki 428. Tai reiškia, kad eksploatuojamų platformų skaičius augo ketvirtą savaitę iš eilės.

Traukiasi. Iš pareigų traukiasi sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio patarėja komunikacijai Aistė Šuksta, pirmadienį pranešė Sveikatos apsaugos ministerija (SAM). „Šiandien atsistatydinu iš ministro A. Dulkio patarėjos pareigų. Prisiimu atsakomybę už esamas ir galimas pasekmes, kurias sukėlė mano priimti sprendimai dėl SAM komunikacijos“, – pranešime teigė patarėja. Praėjusią savaitę Sveikatos apsaugos ministerija sulaukė kritikos paaškesėjus, jog ruošėsi sumokėti prodiuseriams už laidą „Kitokie pasikalbėjimai“, kurioje dalyvavo ministro visuomeninis patarėjas, chirurgas Edgaras Kulikauskas, žinomas Ciniško chirurgo slapyvardžiu. Pats pašnekovas teigė apie sadorį nežinojęs, tai patvirtino ir laidos rengėjai. Kilus skandalui, „Kitokių pasikalbėjimų“ kūrėjai ir ministerija pranešė, jog už laidą mokama nebus. Su mokesčiais ji turėjo kainuoti 12 tūkst. eurų. A. Šuksta sveikatos apsaugos ministro politinio pasitikėjimo komandoje pradėjo dirbti pernai gruodžio viduryje, kai A. Dulkys tapo ministru.

-BNS

Istorijų dvarelis liko be desertinės

(Atkelta iš 1 psl.)

Anykščių rajono savivaldybės Viešųjų pirkimų ir turto skyriaus vedėjo pavaduotoja Audronė Savickienė prisipažino tik iš „Anykštos“ išgirdusi, kad iš savivaldybės išsinuomose patalpose mažoji bendrija „Roko virtuvė“ veiklos jau kelētą mėnesių nevykdo.

„Aš nelabai po kavines vaikštau, tai nelabai ir žinau, kas ten vyksta“, - sakė ji.

Pasiteiravus, ar, jei nuomininkas išsinuomose patalpose nevykdo jokios veiklos, su juo galima nutraukti nuomos sutartį, A.Savickienė sakė, kad tai

„labai slidus dalykas“ ir patarė šiuo klausimu kreiptis į Anykščių Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešąją biblioteką, nes ji patikėjimo teise valdo Istorijų dvarelyje nuomojamas patalpas.

Anykščių Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių viešosios bibliotekos direktorius Romas Kutka „Anykštai“ sakė, kad mažoji bendrija „Roko virtuvė“ nuomos mokesčių už patalpas Istorijų dvarelyje moka. Primsime, kad Anykščių rajono tarybos sprendimu šis 130 Eur dydžio mokeskis mažosios bendrijos „Roko virtuvė“ vadovo Roko Galvono prašymu buvo

sumažintas 50 proc. Prašymas buvo grindžiamas tuo, kad sklandžiai desertinės „Sugar & Grill“ veiklai koją pakišo koronaviruso pandemija ir karantinas.

„Kiek žinau, R.Galvonas turėjo problemų su personalu, be to, apyvarta nukrito“, - apie tai, kodėl Istorijų dvarelyje neveikia desertinė, sakė R.Kutka.

Jis negalėjo atsakyti, kiek jau laiko desertinė Istorijų dvarelyje neveikia, nes teigė tuo nepasidomėjęs dėl „kitų reikalų“. R.Kutka tik minėjo, kad desertinė dar bandė gyvuoti ruošdama maistą išsinešti.

Pasiteiravus, ar neplanuoja-

ma su patalpų nuomininku Istorijų dvarelyje nutraukti nuomos sutarties, kadangi jis ten nevykdo veiklos, R.Kutka sakė, kad tokių planų neturintis.

„Ne, o paskui matysime. Jei karantiną, pavyzdžiui, įves, tai tuo viskas ir gali baigtis. O nutraukti sutartį su nuomininku galime tik tada, jei jis nemoka nuomos mokesčio, mokesčių už komunalines paslaugas. Tuomet eina įspėjimai ir sutarties nutraukimas“, - aiškino R.Kutka.

Mažoji bendrija „Roko virtuvė“ patalpas Istorijų dvarelyje yra išsinuomojusi penkerių metų laikotarpiui.

Pasidomėjus, ar Istorijų dvarelio lankytojai nėra skriaudžiami, kad desertinės durys jiems užvertos, bibliotekos direktorius R.Kutka sakė, kad lankytojų Istorijų dvarelyje dabar mažai, nes edukacinės programos daugiausia vedamos nuotoliniu būdu.

Parašius į desertinės „Sugar & Grill“ paskyrą feisbuke ir pasidomėjus, ar desertinė dar veikianti, sulaukė atsakymo, kad ji šiuo metu nedirba.

Mažoji bendrija „Roko virtuvė“ Anykščiuose taip pat turi restoraną „Punktukas“. Jis lankytojus priima ne visą darbo savaitę – nuo ketvirtadienio iki sekmadienio.

komentarai

Kada siūlyti kandidatus Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai, nežino net anykštėnų išrinktieji

Šią savaitę posėdžiausianti Anykščių rajono savivaldybės Kultūros taryba priims sprendimą, kuriam iš pasiūlytų kandidatų rekomenduoti suteikti Teresės Mikeliūnaitės kultūros premiją.

„Anykšta“ pašnekovų teiravosi, kokiais kanalais juos pasiekė informacija, kad šiai premijai gauti galima siūlyti kandidatus, ar tuo domėjosi, ar žino, iki kada galima teikti siūlymus. Pašnekovų taip pat klausėme, ar, jų manymu, reikėtų viešinti visų asmenų, kuriems siūloma skirti Teresės Mikeliūnaitės kultūros premiją, pavardes.

Beje, „Anykštos“ kalbinti Anykščių rajono tarybos nariai patys nežinojo, kad 2021 m. birželio 30 d. priėmė sprendimą Nr.1- TS-214, kurio 2.3 punktą draudžia viešinti informaciją apie savivaldybės premijoms teikiamus kandidatus.

Rajono tarybai šis klausimas nepristatytas

Dominykas TUTKUS, Anykščių rajono tarybos narys, Švietimo, kultūros, sporto ir turizmo komiteto narys:

- Norint, kad ši informacija pasiektų, turbūt tuo reikėjo domėtis. Aš to nedariau. Manau, kad apie tai, kad paskelbtas kvietimas teikti kandidatūras Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai, Anykščių rajono tarybos nariai turėjo būti supažindinti per komitetų posėdžius, tačiau šis klausimas mums nebuvo pristatomas.

Manau, kad Teresės Mikeliūnaitės kultūros premija yra reikšminga – tai ne tik dėmesys, bet ir finansinis įvertinimas. Kas nenorėtų gauti premijos? Bijau sumeluoti, tačiau ar jos dydis ne 5 tūkst. eurų?

Ar reikėtų viešinti visus pasiūlytus Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijos kandidatus, priklauso nuo koncepcijos. Pavyzdžiui, Lietuvos kino ir televizijos kino apdovanojimuose

„Sidabrinė gervė“ yra paskelbiami keturi kandidatai, iš kurių vienas nugalė. Čia garbė ne tik būti apdovanotam, garbė ir tiems, kurių kandidatūros buvo pasiūlytos.

Nežinau, kodėl yra priimtas toks sprendimas - neviešinti visų kandidatų, pasiūlytų Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai, pavardžių. Gal kažkam iš menininkų nemalonu būti nominuotam, bet neapdovanotam? Nors pats manau, kad reikėtų viešinti visų kandidatų pavardes. Tuomet išeitų dar didesnis „piaras“. Apdovanoji vieną, o pagerbi bent kelis asmenis.

Premijos laureatus turėtų rinkti ne tik profesionalai

Romualdas GIŽINSKAS, anykštėnas:

- Aš domiuosi tais dalykais, tačiau šiemet tikrai negirdėjau apie Anykščių rajono savivaldybės kvietimą teikti kandi-

datum Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai. Anksčiau apie tai sužinodavau iš „Anykštos“ portalą, tačiau dabar tokios informacijos nemačiau (Anykščių rajono savivaldybė į „Anykštos“ redakciją oficialiai nesikreipė, kad būtų viešinamas kvietimas teikti kandidatus Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai gauti, - red.pastaba).

Mano manymu, kad reikėtų paviešinti visų asmenų, pasiūlytų Teresės Mikeliūnaitės premijai gauti, pavardes. Ar jūs prisimenate, kaip ši premija buvo skirta Žilvinui Pranui Smalskui? Aš jį vadinu „Anykštietišku Rodenu“. Pastatė savo medines skulptūras, kurios jau supuvo ir tapo pajuokos objektais, žmonės iš jų juokiasi.

Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijos laureatus turėtų rinkti ne tik Sigučio Obelevičiaus profesionalai. Turėtų būti balsuojama „Anykštos“ portale ir apie pasiūlytus kandidatus savo nuomonę galėtų išreikšti žmonės.

Jeigu dabar vyrauja tokia demokratija dėl skiepijimo ir kitų dalykų, tai Anykščiai visos Lietuvos mastu, vertinant demokratiškumą, labai atsilieka. Man tos priežastys labai aiškios, nes dvi kadencijas buvau Anykščių rajono tarybos narys, tačiau nenorėčiau jų įvardyti.

Esu bendravęs su T. Mikeliūnaite. Kartu važiuodavome

į folkloro ekspedicijas. Tais laikais ji buvo labai demokratiškas žmogus. O dabar vyksta savotiškas pasityčiojimas – pasirenkamas vienas kandidatas, nutarus iš anksto, kad jis taps premijos laureatu.

Dabar neaišku, su kuo laureatas rungėsi

Julius JAKUBĖNAS, Anykščių kultūros centro režisierius:

- Gal aš tiesiog su kvietimu teikti kandidatus Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai gauti nesusipažinau. Man to kvietimo neteko matyti, nes buvau „užsiknisęs“ įvairiais reikalais. Nežinau, iki kada reikia šiai premijai pateikti kandidatūras, žinau tik, kad tai reikia padaryti labai greitai, nes tam skirtas trumpas laiko tarpas.

Nepaviešinti visų pasiūlytų kandidatų į Teresės Mikeliūnaitės kultūros premiją nėra geras sprendimas. Pagalvokit, kaip atrodytų, jei būtų skelbiami „Oskarų“ nugalėtojai, bet nežinotume, kas jiems buvo nominuoti. Čia vien numinuotam būti yra prestižas, o mes to prestižo nekeliame, neskelbdami, kas numinuoti kultūros premijai. Manau, reikėtų viešinti visą sąrašą, nes dabar išrenkamas premijos laureatas, bet visai neaišku, su kuo jis rungėsi.

Gali būti, kad prieš įteikiant Teresės Mikeliūnaitės kultūros

premią, atsiranda komentarų su teiginiais, kad jau iš anksto nuspręsta, kam ta premija bus įteikta. Bet čia atsimuša į kitą dalyką. Mes kalbame apie premiją labai mažai bendruomenei.

Įsivaizduokite, kad kiekvienais metais reikia surasti nusipelnusį, o žmonių yra tiek, kiek yra. Galbūt reikia premijos nuostatus plėsti, tuomet atsirastų daugiau norinčiųjų šiai premijai teikti kandidatus ir daugiau norinčiųjų ją gauti.

Kvietimas gal ir buvo...Nežinau...

Kęstutis INDRIŪNAS, Anykščių rajono tarybos narys, Kultūros tarybos narys:

- Tiksliai nepasakysiu, ar žinojau, kad yra paskelbtas Anykščių rajono savivaldybės kvietimas teikti kandidatus Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai. Gal ir buvo. Nežinau.

Kas čia bloga, jei būtų viešinamos visų kandidatų Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijai gauti pavardes? Nežinau, kodėl jos neviešinamos, jūs manęs to neklauskite. Jei jūs manęs to paklausėte, dabar jau aš galėčiau tuo pasidomėti ir paklausti.

Atostogavau užsienyje, ką tik grįžau, todėl dar ne visai „išivažiavęs“. Žinau tik, kad kažką Kultūros tarybai iki spalio 6 dienos turiu pateikti. Gavau elektroninį laišką, tačiau iki galo jo taip ir neperskaičiau.

-ANYKŠTA

Budrių pradžios mokykla prisiminimuose: „Užgiedodavo gaidys, ir keldavomės į mokyklą“

Šiuo metu Kaune gyvenantis Albertas Burneika Budrių bendruomenei yra padovanojęs įrėmintą nuotrauką, kurioje – 1928 m. pradžios mokykla. Ją lankė Alberto tėvai Zofija Gudėnaitė Burneikienė ir Petras Burneika.

(Atkelta iš 1 psl.)

Mokykla keitė vietas

Išnuomuose patalpose pradėjusi veikti pradžios mokykla yra ne kartą keitusi savo lokaciją. „Iš pradžių mokykla veikė pastate netoli nuo Budrių sankryžos, kur dabar gyvena budrietė Loreta Kirkienė. Viena patalpa, bet visos keturios klasės joje! Vėliau vienam ir kitam pastato gale buvo įrengta po klasę, mat troba dviejų galų buvo, o per vidurį gyveno mokytoja. Ir Tapičiūtė su trim vaikais dar gyveno. Visi vadino ją Tapičiūtė, niekas vardu Teofilė nekviatė (šypsosi – red. past.). Po kilusio nedidelio gaisro, suniokojusio mokyklą, išskaidė klases į kitus pastatus: į Šereikų trobą maždaug metusėjo vienos klasės mokiniai, o į

paežerėje gyvenusių Kalibatų gryčią – kitos klasės mokinukai. Mokydavo „stancijoj“ ar kuriam didesniame trobos kambaryje, kur būdavo pečius. Po to mokykla buvo perkelta vėl prie sankryžos, į erdvų dviaukštį medinį namą“, – pasakojo Šovenių kaime gyvenanti Stasė Žibutienė (mergautinė pavardė – Liubkevičiūtė), pradžios mokyklą baigusi 1952 metais.

Aldona Gaukštaitė-Martiniūnienė mokyklą pradėjo lankyti 1945 metais. „Mokykla buvo Kapčinskų namuose. Knygoms laikyti tėtis buvo sukales dėžutę. Pamenu, gaidžiams sugiedojus, keldavomės į mokyklą“, – šypsosi moteris.

Viename pastate - mokykla, ūkio kontora, biblioteka

Budriuose gyvenanti Stasė Dzienaitė-Rulevičienė atsimena savo mamos Janės Gaukšaitės (Dzienienės) pasakojimus, kad pastatas buvęs prie sankryžos specialiai atkeltas: „Tai buvo atkeltas ištuštėjęs tremtinių, tik jų pavardės nebeatsimenu, namas. Žinau, kad tie žmonės vėliau kreipėsi dėl turto gražinimo ir gavo kompensaciją. Tame pačiame pastate dar veikė ūkio kontora, o antrame aukšte – biblioteka. Na o prieš tai veikusioje mokykloje liko klubas-skaitykla. Visais laikais mokykla siejosi ir siejasi su šeimai ir visuomenei reikalingu šviesos židiniu“.

Jadvyga Vainonienė (mergautinė pavardė – Ivanauskaitė) Budrių pradžios mokyklą lankė nuo trečios klasės. „Atsimenu, kad pirmą ir trečią klases tuomet mokydavo vienas mokytojas, o

1946 metais daryta nuotrauka su abiem tuo metu dirbusiomis mokytojomis (Šereikaite ir Isiūnaite, bet mokytojų vardų jau niekas neatsimena, o archyvai neišliko).

antrą ir ketvirtą – kitas mokytojas. Mokytojavo žmona ir vyras Kerbeliai. Buvo didelė patalpa ir sustumiama pertvara. Keturios eilės suolų stovėjo. Dvi eilės – viena klasė. Nedaug tų vaikų buvo, girdėdavom, ko moko kitų klasių moksleivius. Pamokos vykdavo ir šeštadieniais. Kai pirmame aukšte sieną sustumdavo, padarydavo šokių salę. Be to, dar atveždavo ir rodydavo filmus“, – prisiminimais dalijosi moteris.

„Mano mokytoja buvo Isiūnaitė iš Laviškio kaimo. Vardo jau neatsimenu. Mat tai buvo maždaug 1946 metai. Kai fotografas buvo atvykęs, tai nusifotografavo abi – Šereikaite ir Isiūnaitė“, – komentavo išsaugotą nuotrauką Alfonsas Dapkus.

Per visą Budrių pradžios mokyklos gyvavimo istoriją dirbo mokytojai Juozas Smalčius, Olga Grinaitė, Birutė Šepetytė, Elena Mikulėnaitė, Elena Šereikaite, Vanda Meškauskaitė, Jadvyga ir Anicetas Kerbeliai,

Dalia Petronytė-Majauskienė, Vanda Ona Gribulienė ir kiti. Prieš mokyklos uždarymą dirbo Rasa Šukienė, o paskutinius mokyklos gyvavimo metus – Rita Vanagaitė.

Kolūkio gyvenvietei plečiantis, arčiau centro buvo perkelta ir pradžios mokykla – į Šovenius, naujai pastatytą mūrinį pastatą, bet pavadinimas kažkodėl liko nepakeistas, t. y. mokiniai toliau lankė Budrių pradžios mokyklą.

Buvusiame mokyklos, ūkio kontoros ir bibliotekos pastate įrengė butus, apsistodavo kolūkio darbuotojai. Vėliau pastatas buvo atiduotas socialinėms reikmėms, gyveno tai vieni, tai kiti. 2021 m. pavasarį pastatas visiškai sudegė. Tragiškame gaisre žuvo keturi asmenys (Robertas ALEKSIEJŪNAS, „Kraupus gaisras Budriuose – ugnies liepsnose žuvo keturi žmonės“, 2021-04-17, „Anykšta“).

(Nukelta į 5 psl.)

Pedagogė, dailės mokytoja ekspertė Stasė Rulevičienė (mergautinė pavardė – Dzienaitė) yra išsaugojusi dvi nuotraukas. 1936 metais nuotrauka užrašyta Janės Gaukšaitės (Dzienienės) atminimui, t. y. Stasės mamai tuomet buvo 10 metų.

Mieli Mokytojai,

Nuoširdžiai sveikiname Tarptautinės mokytojų dienos progą! Šiais metais norime tarti ypač didelį AČJŪ už Jūsų pasišventimą darbui, betarpišką bendravimą ir supratimą, o labiausiai už vaikams skirtą dėmesį ir laiką, ugdomą meilę mokymuisi, iškėpimą ir beribes žinias.

Stiprybės, pozityvumo ir kantrybės Jūsų darbe!

VŠĮ „Bruneros“

vardadieniai

šią dieną

Edvinas, Galė, Placidas,
Palemonas, Gilda, Donata.

spalio 6 d.

Brunonas, Budvydas, Vytenė.

spalio 7 d.

Morkus, Renatas, Butrimas,
Eivina, Justina.

spalio 8 d.

Benedikta, Marcelis,
Sergijus, Daugas, Gaivilė,
Brigita, Demetras, Aina.**mėnulis**

spalio 5 d. - delčia,

spalio 6 - 8 d.d. - jaunatis

anekdotasAtbėga Petriukas į degalinę ir
prašo pardavėjos:

- Man benzino, tik greitai.
- Ko taip skubi, kas dega?
- Mokykla dega, bet baigia užgesti.

***

Ateina vilkas prie septynių
ožiukų trobelės ir sako:

- Įleiskit, vaikeliai, čia motinė
nėlė su pieneliu.
- Ožiukai atsako:
- Eik lauk su tuo savo pienu,
motina alaus išėjo atnešti!

***

Ateina Petriukas pas tėtį ir
klausia:

- Tėti, kaip atsiranda vaikai?
- Tėtis pagalvojęs atsako:
- Tėvai turi spjauti į stiklainį,
jį palaikyti 2 savaites ant palangės
ir tada jiems gims vaikas....
- Nueina Petriukas pas Onutę
ir sako:
- Spjauk čia.
- Onutė išspjovė. Petriukas taip
pat. Vaikai padėjo stiklainį ant
palangės pas Petriuką namuose.
Žiūri Petriukas po savaitės, o
ten gi tarakonas... Neša Petriukas
jį tėtiui ir sako:
- Tėti, užmušk jį... Man, kaip
tėvui, ranka nekyla.

***

Restorane du vaikinai stebi
merginas:

- Gražios panos. Gal pabandom
pakalbinti?
- Gerai, tik truputėlį vėliau.
- Kodėl?
- Tegu pirma atsiskaito.

oras

+14

+10

„Atominis devintukas“ pasipuošė istoriniais numeriais

Raimondas GUOBIS

„Siauruko“ muziejaus istorinių automobilių skyriuje eksponuojamas automobilis VAZ, priklausantis buvusiam Ignalinos atominės elektrinės direktoriui Viktorui Ševaldinui ir dėl to kartais vadinamas „atominium devintuku“, perėjo techninę apžiūrą, o po jos pasipuošė istorinio automobilio numeriais. Jie unikalūs, mat tai pirmasis tokios markės automobiliui suteiktas numeris, kuriame kartu su raide H puikuoja modelį žymintys skaičiai 2109.

Ta proga į Anykščius buvo atvykęs ir elegantiškojo automobilio savininkas V. Ševaldinas su sūnumi Dimitrijumi. Pasitalkė ypatinga proga atvirai pasikalbėti su žmogumi, kuris kelis dešimtmečius rūpinosi atominės elektrinės, įvairiais gandais apaugusios, jau tapusios istorija, veikla bei saugumu.

„Taip seniai sėdėjau prie automobilio vairo...“ – atsiduso jau nebevairuojantis Viktoras Ševaldinas.

Septintą dešimtį perkopęs nuširdus ir paprastas rusas į mano susidomėjimą atsiliepė labai entuziastingai, pasakojo daug ir smagiai. Prisiminė jaunystės metus Rusijoje bei paskyrimą į Ignalinos atominę, gyvenimą ežerų ir pušynų apsuptame mieste, pomėgius ir pirmąjį nuosavą automobilį. Tarnybos reikalais jį vežiodavo įmonės transportas, tad pirktis savojo nesiskubino. Pasirūpino tik istoriniais 1990 metais: pagaliau įsigijo ir ne bet kokį, o tuo metu verslus sukančių, ypatingais reikalais užsiimančių apsukruolių labai mėgstamą „devintuką“. Ryškiai raudonos karališkos spalvos, panašu, kad tokia savininkui buvusi labai prie širdies, iš „Sputnik“ serijos, skirtos vidinei Sovietų Sąjungos rinkai. Važinėjo labai nedaug, pasitaikius progai, po poros metų įsigijo geresnį, jau užsienietišką automobilį. „Lada“ ilgus metus stovėjo garaže, o prieš porą metų sūnums Dimitrijui bei Vasilijui pasirūpinus, vėl išriedėjo į plentus, o šie, panorę jį pažymėti istoriniais numeriais, susisiekė su klubo „Retromobile“ vadovybe. Jie ir pasiūlė automobilio neblaikyti garaže, bet juo praturtinti senosios technikos ekspoziciją „Siauruko“ muziejuje.

Nejučia pokalbis pakrypo taktinio atomo reikalų link. Volgos pakrantės gyvenvietėje, netoli Kostromos, tekstilinių šeimoje augęs, po vidurinės įstojęs į Iva-

novo energetikos institutą. Kaip impulsą, nulėmusį profesijos pasirinkimą, prisiminė įspūdį, kurį padarė jų namuose išizibusi pirmoji elektros lemputė, prilygusi sprogimui sąmonėje, nušvitimui. Po studijų buvo pakviestas į atominių energetikų gretas, dešimtį darbavosi Leningrado atominėje jėgainėje, o 1982 m. atvyko į Ignaliną. Atvykęs tuomet, kai pirmasis blokas tik buvo paleidžiamas eksploatuoti. Tiems laikams, pasak žymaus energetiko, RVRK reaktorius buvęs patikimas ir saugus. Iš tiesų, atomas - tai ir gal net ekologiškas būdas gaminti elektros energiją, jei palygintumėm su jėgainėmis, kūrenamomis anglimi, skalūnais, dujomis. Kasetėmis atgabenamas branduolinis kuras (uranas) dedamas į reaktorių, kurio viduje, vykstant atomų skilimui, išsiskiria milžiniški kiekiai šiluminės energijos, kuri kaitina vandenį, o pagamintas garas suka turbinas. Tam naudotas Drūkšių ežero vanduo, kuris nuolatos cirkuliavo – atlikęs darbą jėgainėje, sugrįždavo į ežerą, o po to vėl tekėjo į įmonę. Veikė du elektrinės blokai, antrasis įjungtas 1987 m., planuota paleisti dar ir trečiąjį, jėgainė pretendavo į didžiausios pasaulyje titulą, ko gero, ir buvo galingiausia pasaulyje, tačiau po Černobylio katastrofos trečiojo reaktoriaus įrengimo darbai sustabdyti. Ne tik sustabdyti: viskas, kas buvo padaryta, išmon-

Viktorui Ševaldinui priklausantis „atominis devintukas“ ir jo šeimininkas su sūnumi Dimitrijumi. Autoriaus nuotr.

tuota, nes nuspręsta, kad plėtos nebebus. Per visą laikotarpį pagaminta apie 300 milijardų kilovatvalandžių elektros energijos, tiek šių laikų Lietuvos poreikiams pakaktų bene trisdešimčiai metų. Pažymėjo, kad sovietų laikais Lietuvoje elektros buvo suvartojama beveik dvigubai daugiau. Ūkis ir pramonė susitraukė, naudojami mažai energijos suvartojantys įrenginiai. Įdomu, kad vyriausiojo inžinieriaus energetiko, pamainos viršininko bei kitokias atsakingas pareigas ėjęs V. Ševaldinas jėgainės direktoriumi tapo tik Lietuvai tapus nepriklausoma, 1991 metais, ir šias ypatingas pareigas užėmė beveik du dešimtmečius. Jam vadovaujant, 2009 metais jėgainė galutinai sustabdyta.

Reaktorius buvęs saugus dar ir todėl, kad ypač atsargiai, rūpestingai buvo eksploatuojamas. Ignalinos, kaip ir Leningrado, jėgainės, kaip esančios netoli sienos, priklausė gynybos ministerijai ir pasižymėjo ypač griežta darbo tvarka, o šalies gilumoje veikusios jėgainės priklausė energetikams. Tad ne taip atsakingai valdytoje Černobylio jėgainėje būtų dėl valdymo klaidos, eksperimentuojant su generatoriumi, įvyko avarija, tikriau - katastrofa, kurios masto bei poveikio aplinkai daugelis žmonių nesuvokia iki šiol. Tą nesėkmingą istoriją pasakojantis serialas „Černobylis“ labai tikroviškas, viskas vyko labai panašiai, kaip ir vaizduojama, o netikslumus gali pastebėti apie atominę energetiką suprantantys žiūrovai.

Jėgainė dar galėjo dirbti, tokių reaktorių įprastinis veikimo laikas Sąjungoje - 45 metai, o Ignalinoje reaktoriai veikė tik pusę galimo laiko. Tad priešlaikinis sustabdymas nuostolingas, prarasti du dešimtmečiai, be to, milžiniškų išlaidų reikalauja išmontavimo darbai, kurie tęsis dar ilgiau nei dešimtmetį. Branduolinių atliekų tvarkymas – amžina problema. Brangūs malonumai, kuriuos apmoka Europos Sąjun-

ga. Tačiau reikia suprasti, kad tai ir mūsų pinigai...

Gaila, kad priešlaikinis sustabdymas ir nesėkmė statant naują, saugesnę atominę jėgainę pasibaigė nesėkme, o susidariusia erdve pasinaudojo Baltarusija. Dar daugiau nerimo sukėlė, kad rusiško tipo reaktoriai veikia visai netoli pasienio su Lietuva, naudojamas Neries vanduo: juo nuolatos pildomas didžiulis rezervuaras. Jėgainė gerokai arčiau Vilniaus nei buvo Ignalina. Bet yra kaip yra, o nenutylantis triukšmas tais klausimais - pirmiausia politikos, o ne technologijų problema. Reaktoriai pakankamai saugūs, nes juos eksploatuoja ne tik Rusijos, bet ir užsienio jėgainės.

Įdomu, kad tokių reaktorių savo elektrinėms žada įsigyti suomia. Tai, ko gero, patys saugiausi suslėgto vandens technologijos tipo reaktoriai pasaulyje. Pasak V. Ševaldino, kuomet jis pakliūna į žurnalistų akiratį, beveik visuomet, klausiamas apie Baltarusijos jėgainę, atsako, kad negali komentuoti. Mat Astrave nebuvo, su jėgainės darbu nesusipažinęs.

Sužinojęs, kad savo krepšyje visuomet nešiojusi jodo piliulių, kurias, kaip piliečiui, parūpino valstybė, senas atomininkas nusišypsojo. Atsarga niekuomet gėdos nedaro – jodas apsaugos skydliaukę, tačiau veik neturės jokios reikšmės radiacijos bei spinduliuotės poveikiui. Bet, ko gero, tų apsaugos priemonių neprireiks, kaimynų atominiai nuotyčiai pasibaigs laimingai.

Gyventi Aukštaitijoje patinka. Aplink ežerai, pušynai... Ir dabar gyvenęs name ant ežero kranto. Kadaisė labai mėgo žaisti šachmatais, daug skaitydavo. Dažniausiai klasikinę rusų literatūrą, ypač patinka Tolstojaus kūryba, Dostojevskio – „Nusikaltimas ir bausmė“, „Idiotas“, kitų rašytojų kūriniai, šiuolaikiniai detektyvai. Tik ne Marinina, jo nuomone, yra kur kas geresnių, bet lietuviškai skaitantiems mažai žinomų kūrėjų.